

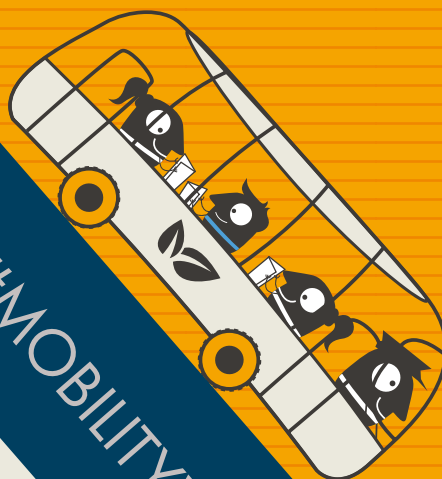
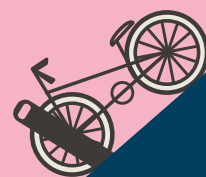
EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

ČISTÁ, SDÍLENÁ A INTELIGENTNÍ MOBILITA

16.–22. ZÁŘÍ 2017

SDÍLENÍM V PŘED!

#MOBILITYWEEK

TEMATICKÉ POKYNY

Evropský sekretariát:

EUROCITIES

1 Square de Meeûs – 1000 Brussels – BELGIUM

Juan Caballero

Tel: +32 2 552 08 75 – juan.caballero@eurocities.eu

Autoři:

Thomas Mourey – tmourey@polisnetwork.eu

and Dagmar Köhler – dkoehler@polisnetwork.eu

POLIS – European Cities and Regions networking
for innovative transport solutions

03/2017

OBSAH

ÚVOD	2
SDÍLENÍM VPŘED!	3
ČISTÁ, SDÍLENÁ A INTELIGENTNÍ MOBILITA V PRAXI	7
JAK SPUSTIT KAMPAŇ?	12
JAKÉ ČINNOSTI MŮŽEME ZORGANIZOVAT?	13
RESOURCES	16

ÚVOD

Sdílením vpřed!

EVROPSKÝTÝDENMOBILITY se koná každoročně od 16. do 22. září. Má podněcovat evropské obce k zavádění a prosazování opatření v oblasti udržitelné dopravy a přimět místní obyvatele, aby vyzkoušeli alternativy k přepravě osobním automobilem.

Od svého zavedení v roce 2002 dopad EVROPSKÉHOTÝDNEMOBILITY neustále roste, jak v Evropě, tak i celosvětově. V roce 2016 kampaň dosáhla rekordní účasti: během Týdne mobility podniklo různé akce 2427 měst z 51 zemí. O něco více než polovina měst zapojených do kampaně zavedla stálá opatření, jejichž celkový počet dosáhl 7386. Pozornost se zaměřovala primárně na řízení mobility, dostupnost a nové či vylepšené vybavení pro cyklisty.

Týden vyvrcholí Dnem bez aut, kdy zúčastněná města na celý den vyčlení jednu nebo více oblastí pouze pro chodce, cyklisty a veřejnou dopravu. V roce 2016 uspořádalo Den bez aut 953 měst.

Každý EVROPSKÝTÝDENMOBILITY je zaměřen na konkrétní téma související s udržitelnou mobilitou. V tomto roce je tématem „Čistá, sdílená a inteligentní mobilita“. Prosazuje řešení sdílené mobility a upozorňuje na přínosy čistších druhů dopravy. Sdílení mohou usnadnit i inteligentní dopravní technologie. Lidé jsou vybízeni, aby využívali možnosti sdílené mobility, které skýtají potenciál cestovat ve městech, případně též mezi městy a příměstskými oblastmi.

Cílem Tematických pokynů je poskytnout národním a lokálním koordinátorům EVROPSKÉHOTÝDNEMOBILITY kontextové informace na toto téma a inspirovat je k navržení a uspořádání vhodných aktivit nejen v rámci kampaně, ale i jako trvalých opatření. Tyto pokyny nabízejí konkrétní nápady pro realizaci takovýchto činností a též pomohou organizátorům místních kampaní činnosti, které odpovídají kritériím pro získání ceny EVROPSKÉHOTÝDNEMOBILITY.

SDÍLENÍM VPŘED!

Téma EVROPSKÉHOTÝDNEMOBILITY pro rok 2017: „Čistá, sdílená a inteligentní mobilita“

„Sdílená mobilita“, jádro tématu EVROPSKÉHOTÝDNEMOBILITY pro rok 2017, je součástí širšího konceptu „ekonomiky sdílení“, který je v Evropském programu pro ekonomiku sdílení^[1] definován jako

„[různé] „obchodní modely, v nichž jsou činnosti usnadňovány platformami pro spolupráci, které vytvářejí otevřený trh pro dočasné využívání zboží nebo služeb často poskytovaných soukromými osobami“.

Důraz je kladen na *užívání* věcí a nikoli na jejich *vlastnictví*. Poskytovatelé služeb nabízejí své zboží, majetek či dovednosti různým uživatelům prostřednictvím platform provozovaných zprostředkovateli.

Sdílení se stalo i dílkem skládky městské mobility. Sdílená mobilita upřednostňuje význam dosažení cílové destinace, často s nižšími náklady pro jednotlivce i společnost, než při použití soukromého vozidla. Důsledkem je zvýšení kupní síly domácností, protože si nebudou muset pořizovat ani udržovat automobil.

Švýcarská organizace Mobility Academy, která každoročně pořádá evropskou konferenci o sdílené mobilitě Wocomoco^[2] (World Collaborative Mobility Congress), definuje sdílenou mobilitu takto:

„Sdílená mobilita se zaměřuje na sdílení cest, dopravních prostředků a infrastruktury. V prostoru mezi hromadnou a individuální dopravou se nyní objevují nové sítě spotřebitelů, které rozvíjejí nové druhy individuální mobility překračující rámec vlastnictví soukromého automobilu.“

Co patří do sdílené mobility? A co do ní nepatří?

Je veřejná doprava sdílená mobilita? Popisuje sdílená mobilita individuální mobilitu, nebo zahrnuje i služby hromadné přepravy, například jízdu ve voze taxislužby, autobusu či v automobilu, pakliže cestuje více osob najednou?

Abychom mohli hovořit o „sdílené mobilitě“, musí existovat nějaká *zprostředkovací platforma*, která zajišťuje propojení služeb a uživatelů. Nejčastěji mívá taková platforma podobu webové stránky nebo aplikace pro mobilní zařízení a umožňuje registrovaným uživatelům objednat a platit za použití vozidla, objednat si spolujízdu, případně použít sdílené taxi či služby minibusu na vyžádání. OECD^[3] považuje tyto služby za způsoby sdílené mobility, protože

[1] Evropská komise, 2016, sdělení *Evropský program pro ekonomiku sdílení* (<http://bit.ly/2n0FPIG>)

[2] Mobility Academy, 2014, leták Wocomoco (<http://bit.ly/2n1lwqg>)

[3] OECD International Transport Forum, 2016, Shared Mobility. Innovation for Liveable Cities (<http://bit.ly/29i2ebD>)

předpokládají použití zprostředkovacího systému. Právě ten představuje základní rozdíl mezi službami sdílené mobility a běžnou veřejnou dopravou či klasickými autopůjčovnami.

Když hovoříme o „sdílené mobilitě“, máme na mysli sdílení automobilů, jízdních kol, jednostopých vozidel a podobně. Také si vybavíme platformy pro objednávání taxi nebo pro spolujízdu (tzv. „car pooling“). Běžná veřejná doprava se za součást tohoto konceptu nepovažuje, stejně jako sem nepatří klasické autopůjčovny, kde si uživatel objedná vozidlo jako takové a nikoli službu nabízené mobility.

Jak zajistit, aby byla sdílená mobilita inteligentní a čistá

Systémy sdílené mobility vyžadují využití nejméně jednoho inteligentního prvku: je jím zprostředkovací platforma. Při zapojení informačních a komunikačních technologií (IKT) do vývoje inteligentních dopravních systémů (ITS) a inteligentních systémů sdílení dopravy lze navíc docílit toho, že bude sdílená mobilita ještě inteligentnější.

Sdílená mobilita dokáže snížit počet vozidel na silnicích. Podle studie, kterou vypracovala organizace Transportation Research Board, jeden sdílený automobil odstraní ze silnice asi 15 soukromých automobilů a účastníci programů sdílení automobilů najezdí (po zapojení se do programu) v průměru o 40 % méně kilometrů ^[4]. Díky využívání čistých vozidel či prosazování aktivní mobility může být sdílená mobilita k životnímu prostředí ještě šetrnější.

[4] *Car sharing: Where and how it succeeds*, Ch. 4. Transit Cooperative Research Program, Report 108; Transportation Research Board 2005. Adam Millard-Ball, Gail Murray, Jessica ter Schure, Christine Fox, Nelson/Nygaard Consulting Assoc. a Jon Burkhardt, Westat. Adresa: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/10664zipcar.pdf>

Čistá mobilita

Doprava nese odpovědnost za téměř čtvrtinu evropských emisí skleníkových plynů a je hlavní příčinou znečištění vzduchu ve městech^[5]. Existuje silná potřeba tyto emise snížit, což znamená využívat čistší vozidla, mít čistší návyky v oblasti mobility a čistší paliva. Z tohoto důvodu Evropská komise v červenci 2016 přijala evropskou „dekarbonizační“^[6] strategii^[7] pro nízkoe-misní mobilitu, kterou chce podpořit naplnění cílů stanovených pro rozvoj infrastruktury pro přístup k alternativním palivům v souladu se směrnicí 2014/94/EU^[8]. V listopadu 2016 členské státy předložily politické rámce pro zavádění veřejně dostupných elektrických stanic pro dobíjení vozidel (do 31. prosince 2020 v městských a příměstských aglomeracích), čerpacích stanic pro doplňování zemního plynu a volitelně rovněž pro doplňování vodíku (do 31. prosince 2025).

S ohledem na podporu rozvoje vozidel s nulovými emisemi nabízí rámcový program Evropské komise pro podporu výzkumu Horizont 2020 na projekty v oblasti nízkouhlíkové mobility částku 6,4 miliardy EUR. Hans Bruyninckx, výkonný ředitel Evropské agentury pro životní prostředí, uvádí:

„Současná kombinace způsobů dopravy a druhů paliv je neudržitelná. [...] Čistší a inteligentnější doprava může skutečně uspokojit evropskou potřebu mobility a zároveň být v mnoha ohledech přínosná pro veřejné zdraví, mimo jiné tím, že přispěje k čistšímu ovzduší, ke snížení počtu dopravních nehod, omezení dopravních zácp a ke snížení hlukové zátěže.“^[9]

Má-li být městská mobilita čistší, musíme snížit celkový počet kilometrů ujetých motorovými vozidly. To znamená zvýšit zastoupení aktivních způsobů dopravy, například chůze nebo jízdy na kole (bez emisí znečišťujících látek) a veřejné dopravy (nižší emise na osobu ve srovnání s individuálním použitím automobilu) v modálním rozdělení. Autobusy, nákladní vozidla, vozy taxislužby, osobní automobily a ostatní vozidla, která na silnicích zůstanou, musí dosáhnout vyšší míry čistoty, a to za pomoci technologií či alternativních paliv.

Služby sdílené mobility mohou lidem usnadnit volbu jízdy na kole, veřejné dopravy, sdíleného dojíždění či kombinace těchto způsobů před individuálním použitím automobilu. Vozový park, například vozový park se sdílením automobilů, bude s větší pravděpodobností sestávat z vozů na elektrický pohon, zemní plyn či vodík než srovnatelný park automobilů v soukromém vlastnictví.

Inteligentní mobilita

Inteligentní dopravní systémy (ITS) a z nich odvozené spolupracující ITS (C-ITS) stojí na využívání informačních a komunikačních technologií (IKT). V městské mobilitě zajišťují ITS a C-ITS (v reálném čase) informace o dopravě, řízení dopravy, elektronické stanovení cen a platby, řízení městské nákladní dopravy či bezpečnostní systémy vozidel. Systémy C-ITS představují technologii, která umožňuje vozidlům komunikovat, ať již mezi sebou navzájem

[5] Webové stránky Evropské komise, Opatření v oblasti klimatu, 2017, https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_cs

[6] Webové stránky Evropské komise, Mobilita a doprava, 2017: https://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/news/2016-07-20-decarbonisation_en

[7] Evropská komise, 2016, sdělení *Evropská strategie pro nízkoe-misní mobilitu* (<http://bit.ly/2nuhWGo>)

[8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva (<http://bit.ly/2nupyJ5>)

[9] Evropská agentura pro životní prostředí, 2016, *SIGNÁLY 2016 – Na cestě k čisté a inteligentní mobilitě* (<http://bit.ly/2nupVn2>)

nebo se silniční infrastrukturou, například se semaforey. Evropskou strategii o C-ITS přijala v listopadu 2016 Evropská komise ^[10].

Značné pozornosti se v současnosti těší ještě dvě oblasti inteligentní mobility: automatizace vozidel a koncept „mobilita jako služba“ (MaaS). Automatizace je klíčem k nástupu vozidel bez řidiče. Koncept MaaS kombinuje služby veřejných a soukromých poskytovatelů přepravy pomocí jednotné brány, která vytváří a řídí cestu, přičemž uživatel může zaplatit z jediného účtu. ^[11] Předpokladem je samozřejmě využití sdílených vozidel.

Je to „in“, nebo není?

Je zásadně důležité, aby obce vytvořily správné zásady a pobídky, které umožní, že technologické inovace přinesou skutečné efekty. Dobrý systém veřejné dopravy je nezbytným doplňkem rozvoje sdílené mobility, protože i nadále zůstává nejlepší možností pro rychlou přepravu velkého počtu osob. Sdílené služby a potřebné technologie, tvoří-li nedílnou součást strategie mobility ve městě, dokážou zaplnit mezery a nabídnout skutečnou alternativu, čímž přispějí k udržitelnosti městské mobility.

Způsoby sdílené mobility jsou nakonec také příležitostí k setkávání s novými lidmi a vytváření nových vztahů. „Společenský“ a „zábavný“ aspekt sdílené mobility může částečně vysvětlovat úspěch např. spolujízdy či „cyklobusů“.

[10] Evropská komise, 2016, Sdělení *Evropská strategie týkající se spolupracujících inteligentních dopravních systémů, milník na cestě ke spolupracujícím, propojeným a automatizovaným mobilitám* (<http://bit.ly/2gFjAC9>)

[11] CIVITAS CAPITAL, 2016, *CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model* (<http://bit.ly/2kjtQ5A>)

ČISTÁ, SDÍLENÁ A INTELIGENTNÍ MOBILITA V PRAXI

Přehled zkušeností evropských měst se službami sdílené mobility

V této části uvádíme příklady sdílené mobility z celé Evropy. Každý z těchto příkladů obsahuje alespoň jednu složku inteligentní nebo čisté mobility. Tento nevyčerpávající přehled osvědčených postupů zahrnuje řešení převážně z evropských měst, která byla vyvinuta veřejnými nebo soukromými subjekty.

Systémy sdílení jízdních kol: spojenectví sdíleného a aktivního cestování

Uživatelé služeb sdílení jízdních kol si mohou za nízký poplatek (a v některých městech mají registrovaní uživatelé dokonce prvních několik minut zdarma) vyzvednout jízdní kolo v dokovacím stojanu a zanechat je v jiném dokovacím stojanu ve stejném městě. V některých městech byly také zavedeny systémy volně se pohybujících jízdních kol bez pevných stanovišť pro vyzvednutí/odložení jízdního kola. Sdílení jízdních kol sdružuje tři klíčové aspekty udržitelné městské mobility: je čisté, inteligentní a sdílené.

Přivádí jízdní kola do měst, která je potřebují

Mapa sdílení jízdních kol^[12], kterou vytvořili výzkumníci z University College London (UCL), mapuje systémy sdílení jízdních kol po celém světě. Najdete na ní více než 600 měst a dalších míst, kde jsou tyto systémy zavedeny, z nichž více než 130 se nachází v Evropě. Země jako Francie, Španělsko či Itálie mají největší počet takových systémů, na druhou stranu tyto systémy vůbec neexistují v „cyklistických zemích“, jako je Nizozemsko či Dánsko. Systémy sdílení jízdních kol jsou proto zjevně nejrelevantnější tam, kde vlastnictví jízdních kol (ještě) nedosahuje vrcholu.

Pařížský Vélip¹ je největší evropský systém sdílení jízdních kol, který disponuje 20 000 jízdními koly a 1 800 stanovišti^[13]. BikeMi v Miláně^[14] provozuje park jízdních kol, do něhož patří klasická kola i elektrokola, zatímco BiciMAD v Madridu^[15] představuje systém sdílení elektrokol. Tito průkopníci umožňují využívat jízdní kola novým cílovým skupinám, včetně osob, které dříve jízdní kola nevyužívaly z důvodů zdravotních nebo kvůli kopcovitému terénu města.

Přeprava lidí... i zboží

V Gentu byl ve spolupráci se společností Cambio, která provozuje systém sdílení aut, v květnu 2012 spuštěn „první veřejný evropský systém sdílení nákladních jízdních kol“^[16]. Tento systém vybízí uživatele, aby si dojezdili nakoupit nebo pořádat akce na nákladním jízdním kole místo motorového vozidla, pokud běžné jízdní kolo pro daný úkol není vyhovující. Systémy sdílení nákladních jízdních kol byly uvedeny do provozu také v rámci projektu Cyclelogistics spolufinancovaného z EU^[17]. Nákladní jízdní kola je možné využít i k socializaci a nabídce možností mobility či prostě pro „zábavné“ vyjížďky například seniorům. Tuto službu nabízí dánské sdružení Cycling Without Age^[18]. Službu je možné dokonce přizpůsobit chodcům v podobě cyklobusů nebo doprovodu^[19].

Novinky a IT

Využívání nástrojů ITS je pro řízení parku jízdních kol, stejně jako pro uživatele systému velmi důležité. Například v Budapešti poskytuje mobilní aplikace MOL Bubi^[20] v reálném čase informace na mapě o počtu *jízdních kol Bubi dostupných na stanovištích*.

Nejnovější systém sdílení jízdních kol v Kodani jde ještě o krok dále: všechna jízdní kola jsou na říditkách vybavena tabletem s dotykovou obrazovkou.^[21] Tablet informuje uživatele o dokoovacích stojanech. Navíc poskytuje navigační služby na bázi GPS, usnadňuje platby a pomáhá najít místa zájmu v dánském hlavním městě. V Bruselu jsou k dispozici pouliční tabule (tzv. „cyclodispos“), které zobrazují v reálném čase informace o dostupnosti jízdních kol u nejbližších stojanů. Tabule také ukazují lidem směr k nejbližším stojanům systému *Villo*^[22].

[12] Mapa sdílení jízdních kol: <http://bikes.oobrien.com/global.php>

[13] Velib': <http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

[14] BikeMi: <https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

[15] BiciMAD: <https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

[16] Případová studie Eltis, 2014 (<http://bit.ly/2IGwqmm>)

[17] Cyclelogistics: <http://cyclelogistics.eu/>

[18] Cycling Without Age: <http://cyclingwithoutage.org/>

[19] Posti – služby pro starší osoby: <http://bit.ly/2mjNT18>

[20] Webové stránky MOL Bubi: <https://molbubi.bkk.hu/>

[21] Oficiální stránky Kodaně zaměřené na cestovní ruch: <http://bit.ly/1s1yoZm>

[22] Villo, nejčastější dotazy: <http://bit.ly/2kPbckT>

Jízda na kole jako klíčová součást konceptu MaaS

Stále více multimodálních plánovačů cest podporuje využívání sdílení jízdních kol. *Métropole de Lyon* vyvinula online nástroj s názvem ONLYMOOV.^[23] Ukazuje uživatelům nejrychlejší cestu do cíle, dostupnost sdílených jízdních kol a nejlepší cyklostezky. Systém však bere v úvahu i další způsoby dopravy a nabízí aktuální informace o dopravě, například o obsazenosti parkovišť pro auta a jízdní kola, a poskytuje v reálném čase informace o časech příjezdu linek metra a tramvají a o možnostech sdílení automobilů. Aplikace Whim^[24] v Helsinkách jde ještě o krok dále, když v rámci jediné aplikace spojuje plánování cesty, hledání trasy a nákup jízdenek pro celou řadu různých způsobů dopravy.

V některých městech lze pomocí jediné karty získat přístup ke sdíleným jízdním kolům, veřejné dopravě a dalším službám mobility. Tím se jízda na kole dostává do jádra mixu městské mobility a začleňuje v městských oblastech sdílení jízdních kol do konceptu MaaS (mobilita jako služba). Například v Toulouse využívají lidé kartu Pastel, která umožňuje přístup do sítě veřejné dopravy, stejně jako do městských systémů sdílení jízdních kol a automobilů^[25].

Sdílení automobilů

Začátky

Sdílení automobilů je pravděpodobně nejčastější formou sdílené mobility. Jeho princip je velmi prostý: místo toho, aby si člověk automobil koupil, udržoval jej a vlastnil, stačí si jej objednat na dobu cesty. Potenciální výhody ve smyslu nákladů (pro uživatele) a využití prostoru (pro společnost) jsou ohromné, protože automobily v soukromém vlastnictví v průměru 95 % času stojí^[26].

V roce 1947 se Curych stal prvním evropským městem, které vytvořilo systém sdílení automobilů. Od 80. let 20. století se trh dále rozvíjel, ale Švýcarsko a Německo v tomto oboru dodnes hrají roli průkopníků.^[27] V několika městech provozovatelé sdílení automobilů původně nabízeli vozidla pouze ke krátkodobému použití. To byl například případ prvních dvou švýcarských provozovatelů, kteří zahájili činnost v roce 1987 a následně se sloučili (vzniklý subjekt se nyní jmenuje Mobility Switzerland^[28]). V Německu byla společnost StattAuto Berlin založena o rok později, v roce 1988. Dnes existuje nejméně jeden systém sdílení automobilů ve více než 500 německých městech.^[29]

Čistší systémy sdílení automobilů

Systémy sdílení automobilů se rychle rozvíjely a začleňovaly nové čisté a/nebo inteligentní prvky. V roce 1999 byl v La Rochelle pod názvem Liselec zaveden systém sdílení elektromobilů. Místní úřad zajistil 50 sdílených elektromobilů, které měly napomoci snížit emise znečišťujících látek.^[30] Do dnešního dne zavedlo sdílení elektromobilů několik provozovatelů, včetně systému

[23] ONLYMOOV: <https://www.onlymoov.com/>

[24] Aplikace Whim: <http://whimapp.com/fi-en/>

[25] Tisséo, karta Pastel (<http://bit.ly/2l4sUPx>)

[26] Reinventing parking, 2013, ukázka od Donalda Shoupa (<http://bit.ly/1pWDIQp>)

[27] Millard-Ball a kol., 2005, TCRP Report. Car sharing: Where and how it succeeds (<http://bit.ly/2ksDWMM>)

[28] Mobility Switzerland: <http://bit.ly/2kG4PgZ>

[29] Carsharing-news.de (<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>)

[30] Případová studie organizace Eltis, 2014, Car sharing in La Rochelle (<http://bit.ly/2kLUcvK>)

Autolib' v Paříži. Autolib' zahájil činnost v roce 2011, v roce 2016 měl již působivých 130 000 registrovaných klientů a jeho vozový park sestává z téměř 4 000 elektromobilů.^[31] Systém Sdílení automobilů Sunrise funguje v několika švédských městech a využívá vozidla s různými palivy, včetně stlačeného zemního plynu (CNG).^[32]

... a inteligentnější systémy sdílení automobilů

Kromě zlepšování v oblasti emisí vozidel se na trhu objevují i nové nástroje IKT. To umožňuje zavádění systémů sdílení automobilů ve volnějším režimu, kdy nejsou třeba vyhrazená stanoviště pro vyzvednutí a odstavení vozu. Systémy fungující v tomto režimu jsou flexibilnější a umožňují řidičům, aby vozidla zanechala v místě cílové destinace. Díky masivnímu rozšíření chytrých telefonů a vývoji speciálních aplikací mohou registrovaní klienti snadno najít nejbližší vůz z vozového parku a poté jej opět zanechat v místě cílové destinace. Tyto nástroje ITS též usnadňují placení a přístup k informacím. Systémy sdílení automobilů bez fixních stanovišť fungují například v Amsterdamu, Římě, Madridu, Vídni i v Berlíně^[33]. V Osnabrücku fungují paralelně systémy^[34] sdílení automobilů na bázi pevných stanovišť (stat>k) i volné systémy (flow>k).

Koncepty odvozené ze sdílení automobilů

Některé systémy umožňují uživatelům sdílet městská užitková vozidla, například dodávkové automobily nebo nákladní motorky. Tyto typy vozidel, které soukromí uživatelé obvykle nevlastní, mohou být občas potřeba pro různé speciální příležitosti (např. stavba, stěhování apod.). Ve francouzském regionu Île-de-France byl společně s Paříží v listopadu 2016 zahájen pilotní projekt *VULE partagés*, který umožňuje „sdílení lehkých užitkových vozidel mezi pařížskými řemeslníky a obchodníky“.^[35]

Dalším možným přístupem k pohybu zboží po městě je realizace dodávky formou tzv. crowd-sourcingu. Jde o systém spojující jednotlivé uživatele a řidiče (jakéhokoli nákladního vozidla). Řidič často nabízí své služby celé řadě klientů s podobnými potřebami. Příkladem tohoto systému je společnost Hitch^[36], která může fungovat v jakémkoli městě, kde se sejde nabídka a poptávka.

Systém sdílení skútrů provozují parky motorových jednostopých vozidel, která mohou využívat také alternativní paliva a která mohou fungovat bez fixních stanovišť. Systém sdílení elektrických skútrů bez fixních stanovišť YUGO v Barceloně^[37] kombinuje všechny tři aspekty městské mobility: je „sdílený“, „čistý“ i „inteligentní“.

[31] Zpráva o činnosti systému Autolib' za listopad 2016 (ve francouzštině): <http://bit.ly/2ILGwz7>

[32] CNG Europe: <http://bit.ly/2kmyWxT> a Sunrise (ve švédštině): <http://bit.ly/2ksTOyW>

[33] Car2Go: <https://www.car2go.com/>

[34] flow>k a stat>k (v němčině): <https://www.stadtteilauto.info/>

[35] Pilotní projekt VULE partagés: <http://clem-e.com/en/vule>

[36] Webové stránky Hitch: <http://www.hitchit.co/>

[37] Webové stránky YUGO: <https://www.getyugo.com/>

Alternativní využití soukromých automobilů

Sdílené vozy taxislužby a kyvadlové dopravy: směrem k automatizaci?

Novým hráčem jsou služby taxi, které lze objednávat prostřednictvím speciální platformy. Pravděpodobně nejznámějším příkladem je Uber, ale existují i další sdílené služby taxi, které mají za cíl vzájemně spojovat osoby, jejichž cesty se kryjí. Rozšíření chytrých telefonů, systémů zeměpisných informací (GIS) a globálních polohovacích systémů (GPS) umožňuje propojení řidičů a cestujících. Tento koncept se též nazývá „získávání jízdy“ (ride sourcing): uživatelé si objednávají cesty pomocí platformy a platí poplatek prostřednictvím speciálního portálu.

Některé převzaté prvky sdílené mobility lze najít i u minibusů nebo kyvadlové dopravy. Využívání automatizace a C-ITS vede ke vzniku nových přístupů a služeb, jako jsou „robotické taxislužby“ nebo automatizovaná kyvadlová doprava. Ve městě Capelle aan den IJssel blízko Rotterdamu provozuje společnost 2getthere elektrickou automatizovanou kyvadlovou dopravu v obchodním parku Rivium^[38]. Minibusy provozované v rámci této služby na vyžádání přepraví mezi pevně daným počátečním a cílovým bodem 500 cestujících za hodinu a cestu. Evropský projekt CityMobil2, který navrhuje podobnou službu na vyžádání v univerzitním areálu EPFL v Lausanne,^[39] by měl využívat speciální mobilní aplikaci.

Sdílení jízdy: když jde mobilita ruku v ruce s pospolitostí

Sdílení jízdy, též tzv. spolujízda, znamená, že cestující sdílí vozidlo se záměrem snížit náklady. Taková služba vyžaduje platformu, kde se shromažďují počáteční a cílové destinace řidičů i cestujících a navzájem se párují. Sdílení jízdy zlepšuje míru obsazenosti vozidel a snižuje emise na osobu. Odhaduje se, že 85 % veškerého dojíždění automobilem absolvují sami řidiči, bez dalších cestujících.

Úspěch projektu Blablacar^[40] naznačuje, že sdílení jízdy se stává oblíbeným způsobem cestování mezi městy. Spolujízdu lze též přizpůsobit dennímu dojíždění, např. z významnějších obytných oblastí do významnějších obchodních nebo průmyslových oblastí. Spolujízda s kolegy nebo spolužáky též nabízí možnost socializace a příležitost k interakci a zábavě v jinak zaběhnutých cestovních návykům. Spolujízda do práce nebo za studiem je přístup, který prosazuje evropský projekt CHUMS.^[41] Například ve městě Craiova odhalil průzkum prováděný mezi 10 850 dojíždějícími osobami, že díky propagaci spolujízdy a vlastní realizaci se snížil počet ujetých kilometrů téměř o 65 000 ročně, což vedlo ke snížení emisí CO₂ o 11 tun za rok.^[42]

Doplňkový systém: sdílení parkování

Zatímco sdílení vozidel se šíří do mnoha měst, sdílení parkovacích míst se objevuje jako doplněk k „tradičním“ možnostem sdílené mobility, především pro vlastníky vozidel. Tento typ služeb funguje jako vazba mezi vlastníky vozidel a vlastníky parkovacích míst. Obě skupiny aktérů se mohou zaregistrovat do této služby a stáhnout si mobilní aplikaci, která řidičům ukazuje, kde se nacházejí nejbližší volná parkovací místa. Platba se provádí přímo pomocí online nástroje. Ve Florencii město podporuje používání tohoto typu aplikací (např. Sparky^[43] ^[44]), což má pozitivní dopad na snížení tvorby kolon, pokles znečištění a lepší využití území.

[38] Webové stránky 2getthere, stránka o provozu: <http://bit.ly/2dpp96s>

[39] Webové stránky CityMobil2, webová stránka o pilotním projektu v Lausanne: <http://bit.ly/2kGxiTS>

[40] Webové stránky Blablacar: <https://www.blablacar.com/>

[41] Webové stránky CHUMS: <http://chums-carpooling.eu/>

[42] Projekt CHUMS, 2016, Impacts of CHUMS measures (<http://bit.ly/2kPoi1m>)

[43] Webové stránky Firenze Sostenibile: <http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

[44] Webové stránky Sparky: <http://www.sparky.club/>

JAK SPUSTIT KAMPAŇ?

Začněte analýzou tématu, rozpoznáním, co s sebou nese, a určením zaměření, které bude vhodné v kontextu vašeho města i v národním kontextu. Upřednostněte osvědčené postupy, které již existují. Například se zamyslete nad tím, jak by se daly posílit či dále rozvíjet, poté naplánujte změny, jak je dále zlepšit. Definujte svůj plán a určete si cíle, které jsou SMART (*specifické, měřitelné, přiřaditelné, realistické a zasazené do časového rámce*).

Zajistěte politickou podporu. Jestliže bude pro místní samosprávu obtížné ztotožnit se s tématem „Čisté, sdílené a inteligentní mobility“, protože ji nevnímá jako něco relevantního pro vaše město, požádejte národní koordinátory o dopis vyjadřující podporu.

Nebud'te příliš polemičtí ani negativní ve sděleních, která se rozhodnete šířit. Nemůžeme realisticky očekávat, že ze silnic vytlačíme soukromé osobní automobily, nákladní vozy a další vozidla, byť v zájmu omezení negativních vlivů individuální motorové dopravy. Můžeme však určitě ukázat, že veřejnost i podniky mají k dispozici různé druhy dopravy i přepravy zboží. Vycházejte z dokumentů a znalostí dostupných na stránkách www.mobilityweek.eu

Shromážděte důkazy. Shromážděte fakta a čísla podporující čistou, sdílenou a inteligentní mobilitu ve vašem městě nebo ve vaší zemi. Využijte je jako důkaz ke zdůraznění vašich sdělení různým cílovým skupinám.

Budujte účinná partnerství. Podívejte se na plán kampaně a její cíle. Identifikujte skupiny lidí, které jsou nejvhodnější k tomu, aby kampaň oživila a zajistila, že kampaň bude relevantní pro co největší počet lidí. Zapojte je. Je ve vašem městě významná komunita Agendy 21? Spolupracujte s ní. Potřebujete pomoc odborníka? Projděte si ještě jednou plán kampaně. Zaměřuje se na sdílenou mobilitu? Zapojte soukromé nebo veřejné provozovatele. Je jejím cílem čistá mobilita? Kontaktujte místní nevládní organizace. Zdůrazňuje nástroje pro inteligentní mobilitu? Přizvěte ke spolupráci vědecké pracovníky a podniky z oboru ITS.

Stavějte na již existujících iniciativách. Ať už se pohybujete na úrovni místní, regionální nebo národní, určitě naleznete řadu iniciativ, které se zabývají věcmi, jež tak či onak souvisejí se zaměřením vaší kampaně. Sladění kampaně s aktivitami těchto skupin může posílit vaše argumenty, posílit vaše sdělení a usnadnit vám námahu.

JAKÉ ČINNOSTI MŮŽEME ZORGANIZOVAT?

Po volbě strategie kampaně bude potřeba zapracovat na taktice. Navrhněte činnosti, které přitáhnou pozornost k tomu, čeho se snažíte dosáhnout. Níže uvádíme některé skutečné náměty na aktivity, které může být vhodné realizovat během EVROPSKÉHO TÝDNEMOBILITY.

Den bez aut

- Den bez aut konaný nejlépe dne 22. září nabízí zvláště dobrou příležitost k vyzkoušení nových modelů dopravy a udržitelné dopravy. Mnoho měst využívá tento den k vytvoření ekologických a pěších zón a na uvolněném prostranství pořádá velké akce pro veřejnost pod širým nebem. Protože v roce 2017 připadá 22. září na pátek, je možné navrhnout a propagovat alternativní nabídku pro cestující, a vyzvat je, aby si zdarma vyzkoušeli některé ze systémů sdílené mobility ve vašem městě.
- Ukažte lidem, jak vypadá centrum města bez aut. Přesvědčte lidi, aby nechali své auto doma, a to nejen jeden den v roce. Zaveďte tradici nedělí bez aut. Mnoho měst zaznamenalo díky akcím tohoto typu pokles znečištění vzduchu.

Sdílená mobilita

- Pokud ve vašem městě existuje systém sdílení automobilů nebo jízdních kol, zapojte provozovatele a sdělte veřejnosti, co nabízejí. Připravte speciální měsíční nabídku pro měsíc září nebo přinejmenším pro daný týden.
- Pokud systém sdílení jízdních kol ve vašem městě neexistuje, je na čase to (alespoň dočasně) změnit. Za pomoci místních sdružení a nevládních organizací rozmístěte ve městě několik stojanů a nechte lidi, aby si jízdní kola půjčovali a jezdili na nich od jednoho stojanu k jinému.
- Vytvořte výměnnou platformu online, kde si budou moci lidé pronajmout nebo půjčit čistá vozidla a příslušenství, například jízdní kola, dětské koloběžky, skateboardy, kolečkové brusle, kočárky či batohy, stejně jako inteligentní zařízení pro mobilitu, například GPS. Jako příklad může sloužit lucemburský projekt Ding-Dong, viz <http://dingdong.lu>
- Inovujte a propagujte chůzi jako formu sdílené mobility. Vytvořte platformu, kde se lidé budou moci přihlašovat jako dobrovolníci pro chození s jinými (např. se seniory, dětmi apod.). Takovou službu (je mimochodem zisková) nabízí národní poštovní společnost ve Finsku^[45]. Tento koncept může fungovat také s využitím nákladních jízdních kol. V takovém případě si osamělí senioři mohou objednat jízdu. Dánská organizace Cycling Without Age nabízí tuto službu v několika evropských zemích: <http://cyclingwithoutage.org>

[45] Posti (ve finštině): http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkouluukaveri.html nebo článek BBC (v angličtině): <http://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-38105231>

- Uspořádejte informativní akce, kde budete propagovat způsoby sdílené mobility, včetně sdílení jízdních kol a automobilů. Upozorňujte na skutečnost, že jde pro lidi – ve většině případů – o levnější alternativu, která má navíc pozitivní dopad na životní prostředí. K ilustraci tohoto faktu použijte číselné údaje obsažené v těchto Tematických pokynech.
- Uspořádejte soutěž pracovišť nebo čtvrtí, v nichž budou týmy či jednotlivci soutěžit o titul „nejlepší cestující využívající sdílení“. Body bude možné získat vždy, když daná osoba využije místo tradičního sdílený způsob dopravy. Dejte svým činnostem hravou podobu.
- Zapojte do kampaně prosazující spolujízdu či jízdu na kole do práce nebo do školy pracujících, žáky škol i studenty. Kromě toho, že takové kampaně podporují čistou mobilitu, posilují také sociální vazby mezi kolegy či spolužáky. Vhodný příklad nabízí organizace Regional Environment Centre (REC), která vytvořila speciální webovou stránku zabývající se sdílením jízd z/do kanceláře: <https://tmt.rec.org/carpool.php>
- Uspořádejte fotografickou soutěž na sociálních médiích, kde budou moci sdílet fotografie ze svých jízd, při kterých využívají sdílenou mobilitu.

Inteligentní mobilita

- Propagujte inteligentní plánovače cest po vašem městě a další internetové platformy pro mobilitu. Pomozte lidem činit optimální rozhodnutí ohledně jejich každodenních cest.
- Využijte týden aktivit jako příležitost ke zjišťování potřeb a přání obyvatel, pokud jde o vytvoření nebo zlepšování aplikací z oblasti mobility, například pro poskytování informací o veřejné dopravě v reálném čase, systémy sdílení jízdních kol, plánování cest apod. Spolupracujte s místními vývojáři IT.
- Uspořádejte akce ve školách, kde budou děti ve věku 10 až 18 let diskutovat o svých zvyklostech v oblasti mobility a o tom, co čistá, sdílená a inteligentní mobilita vlastně znamená. Můžete se zaměřit na „mobilitu budoucnosti“ a na to, jak si děti představují, že mobilita v jejich městě bude v příštích letech vypadat. Zapojte do diskuzí též témata automatizace a C-ITS.
- Dejte lidem prostřednictvím sociálních médií nebo speciální aplikace vědět, že ve vašem městě jsou k dispozici čisté, sdílené a inteligentní způsoby dopravy.

Čistá mobilita

- Odměňte uživatele udržitelných způsobů dopravy (např. chodce a cyklisty) tím, že je pozvete na speciální snídani na vhodné místo v centru města. Uživatele sdílených jízdních kol je možné pozvat pomocí místní mobilní aplikace nebo platformy online.
- Pořídte sérii fotografií, která zachytí, kolik prostoru zabere ve městě skupina lidí při cestování automobilem a porovnejte výsledek s prostorem zabraným stejným počtem cyklistů či cestujících prostřednictvím veřejné dopravy. Výhody čistých způsobů mobility tak bude moci vidět každý.
- Umožněte lidem sdílet parkovací místa, případně navrhněte jiné využití parkovacích prostor na ulicích (např. jako zahrady, hřiště apod.). Inspirujte se u nizozemské iniciativy Happy Streets <http://happystreets.nl/parking-day>

- Lidé ne vždy potřebují automobil nebo dodávku, aby něco přemístili z jednoho místa na druhé. Zvyšujte povědomí veřejnosti ohledně využívání (sdílených) nákladních jízdních kol a sdílených dodávek (jsou-li k dispozici). Za tímto účelem využijte předváděcí a informační akce, na kterých můžete demonstrovat, kolik toho nákladní jízdní kolo uveze a jak snadné je objednat si dodávku.
- Znečištění a hluk představují reálné problémy: uspořádejte během EVROPSKÉHOTÝDNE-MOBILITY nebo Dne bez aut na sociálních médiích kampaň, kterou budete lidi informovat o míře znečištění a hluku ve vašem městě. K měření znečištění a hluku (a potvrzení toho, co kampaň prosazuje) používejte přístroje se snímači. Nechte se inspirovat i svými poslanci v Evropském parlamentu.^[46]

Ať dělá vaše město v letošním roce cokoli, je třeba zajistit...

- Zaregistrujte program a činnosti na webu www.mobilityweek.eu
- Připojte se k městům celé Evropy a zorganizujte dne 22. září Den bez aut spolu s velkými veřejnými akcemi. Plánujte ale s dostatečným předstihem – uzavření ulic pro dopravu nemusí být z úředního hlediska snadné.
- „Lajkujte“ facebookovou stránku EVROPSKÉHOTÝDNE-MOBILITY a sledujte @mobility-week na Twitteru. Sledujte videa kampaně na našem kanálu YouTube.
- Důsledně uplatňujte vizuální pokyny pro kampaň, vždy v kombinaci s logem Evropské unie.
- Propagujte hashtag #mobilityweek na sociálních sítích i ve svých komunikačních materiálech.

Uvedli jsme jen pár námětů pro vaše akce. Příručka EVROPSKÝTÝDENMOBILITY, kterou můžete stáhnout z webu www.mobilityweek.eu (sekce Useful Resources), vysvětluje požadavky na účast a obsahuje všeobecné náměty pro opatření a činnosti, které nejsou speciálně napojené na letošní téma.

Využijte kreativitu a navrhňte další opatření a činnosti pro EVROPSKÝTÝDENMOBILITY 2017 ve vašem městě.

[46] Air Quality Challenge organizuje Evropská environmentální kancelář (EEB):
<http://www.eeb.org/index.cfm/activities/industry-health/air/air-quality-challenge>

RESOURCES

European Union documents

European Directive 2014/94/EU of 22 October 2014 on the deployment of alternative fuels infrastructure: <http://bit.ly/2l3ULxG>

European Commission communications:

- A European agenda for the collaborative economy (2016): <http://bit.ly/2cFpEKq>
- A European strategy on Cooperative Intelligent Transport Systems, a milestone towards cooperative, connected and automated mobility (2016):

<http://bit.ly/2gFjAC9>

- A European Strategy for Low-Emission Mobility (2016): <http://bit.ly/2lzJXJl>

European Commission – Mobility and Transport portal:

http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

European Commission webpage on Clean transport, Urban transport:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en

European Commission webpage on Intelligent Transport Systems (ITS):

https://ec.europa.eu/transport/themes/its_en

European Commission webpage on cycling and walking:

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/urban_mobility_actions/cycling-walking_en.htm

European Commission – Climate action:

https://ec.europa.eu/clima/policies/transport_en

European Environment Agency: <http://www.eea.europa.eu/>

- 2016, EEA Signals 2016 – Towards green and smart mobility:
<http://www.eea.europa.eu/publications/signals-2016>

EU projects and initiatives

CIVITAS: www.civitas.eu

- CIVITAS webpage on car pooling:
<http://www.civitas.eu/car-independent/car-pooling>
- CIVITAS webpage on car sharing:
<http://www.civitas.eu/car-independent/car-sharing>
- CIVITAS webpage on bike sharing:
<http://www.civitas.eu/car-independent/bike-sharing>
- CIVITAS Policy Note: Smart choices for cities. Cities towards Mobility 2.0: connect, share and go!: <http://www.civitas.eu/content/civitas-policy-note-smart-choices-cities-cities-towards-mobility-20-connect-share-and-go-en>
- CIVITAS insight, Mobility-as-a-Service: A new transport model:
<http://civitas.eu/content/civitas-insight-18-mobility-service-new-transport-model>

Eltis: www.eltis.org

- Eltis case study, 2014, Car sharing in La Rochelle:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/car-sharing-la-rochelle>
- Eltis case study, 2014, Public cargo bike sharing in Ghent:
<http://www.eltis.org/discover/case-studies/public-cargo-bike-sharing-ghent-belgium>

CityMobil2:

www.citymobil2.eu

- CityMobil2, Lausanne pilot's webpage:
<http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>

CHUMS:

<http://chums-carpooling.eu/>

- CHUMS project, 2016, Impacts of CHUMS measures:
<http://chums-carpooling.eu/wp-content/uploads/2016/10/CHUMS%20D4.2.pdf>

Studies and reports

Millard-Ball *et al.*, 2005, TCRP Report. *Car sharing: Where and how it succeeds*
(http://www.communauto.com/images/tcrp_rpt_108_execsumm.pdf)

OECD International Transport Forum, 2016, *Shared Mobility. Innovation for Liveable Cities*
(<http://bit.ly/29i2ebD>)

Reinventing parking website, 2013, demonstration by Donald Shoup
(<http://bit.ly/1pWDIQp>)

Roland Berger Strategy Consultants GmbH, 2014, *Shared Mobility. How new businesses are rewriting the rules of the private transportation game*
(http://www.rolandberger.com/media/pdf/Roland_Berger_TAB_Shared_Mobility_20140716.pdf)

Organisations and specialised media

ECF (European Cyclists' Federation):

<https://ecf.com>

- Platform for European Bicycle Sharing & Systems:
<https://ecf.com/community/platform-european-bicycle-sharing-systems-pebss>

WOCOMOCO platform:

www.wocomoco.ch/en

- Information centre:
<http://www.wocomoco.org/en/infothek/index.php>

Carsharing-news.de:

<http://www.carsharing-news.de/carsharing/>

CNG Europe:

<http://cngeurope.com>

- Article on car sharing:
<http://cngeurope.com/westport-delivers-first-2016-volvo-v60-bi-fuel-cars/>

Bike Share Map:

<http://bikes.oobrien.com/global.php>

Specialised companies and service providers

Autolib':

<https://www.autolib.eu/en/>

– November 2016 Autolib' activity report (in French):

<http://bit.ly/2ILGwz7>

BiciMAD:

<https://www.accessiblemadrid.com/en/blog/bicimad-public-bike-rental-service-madrid>

BikeMi:

<https://www.bikemi.com/en/homepage.aspx>

Blablacar:

<https://www.blablacar.com/>

Car2Go:

<https://www.car2go.com/>

Copenhagen bike sharing description:

<http://www.visitcopenhagen.com/copenhagen/copenhagen-city-bike-gdk495345>

Cycling Without Age:

<http://cyclingwithoutage.org/>

DingDong platform:

<http://dingdong.lu/>

Firenze Sostenibile:

<http://www.firenzesostenibile.com/car-sharing-mobilita-sostenibile/>

flow>k and stat>k:

<https://www.stadtteilauto.info/>

Mobility Switzerland:

<https://www.mobility.ch/en/private-customers/>

MOL Bubi:

<https://molbubi.bkk.hu/>

ONLYMOOV:

<https://www.onlymoov.com/>

Posti (Finnish):

<http://www.posti.fi>

– Service to older people:

http://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2016/20161125_ulkoilukaveri.html

REC, internal webpage for shared mobility:

<https://tmt.rec.org/carpool.php>

Sparky:

<http://www.sparky.club/>

Sunrise:

<https://www.sunfleet.com/vara-bilmodeller/>

Tisséo:

<http://www.tisseo.fr/>

– Pastel Card:

<http://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

Velib':

<http://en.velib.paris.fr>

– Overview of Velib's stations:

<http://en.velib.paris.fr/How-it-works/Stations>

Villo:

<http://en.villo.be/>

– FAQ:

[http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/\(offset\)/#faq5](http://en.villo.be/How-does-it-work/FAQ/Service-and-Use/(offset)/#faq5)

VULe partagés pilot:

<http://clem-e.com/en/vule>

Whim:

<http://whimapp.com/fi-en/>

YUGO:

<https://www.getyugo.com/>

2getthere:

<http://www.2getthere.eu/>

– Rivium:

<http://www.2getthere.eu/projects/rivium-grt/>

Photographs (pages):

4 <http://www.citymobil2.eu/en/City-activities/Large-Scale-Demonstration/West-Lausanne-region/>
(©CityMobil2 and EPFL – École Polytechnique Fédérale de Lausanne)

7 Bubi: <https://molbubi.bkk.hu/galeria.php> (Image: ©BKK Centre for Budapest Transport)

10 ©Autolib'

12 <https://www.flickr.com/photos/motorblog/11856801973> (©MotorBlog.com)

15 <https://pixabay.com/en/paris-v%C3%A9lib-bike-free-service-1576893/>

17 ©Pau Vilaplana Vilar

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY

16.–22. ZÁŘÍ 2017

